

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane Din 1.— Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 83.

Sobota 11. oktobra 1930.

Leto V.

Boj podjetnikov proti delavcem.

Delavcem hočejo vzeti vse pravice. — Kakšne neki morajo biti »delavske organizacije«, ki jih podjetniki podpirajo?

Organizirano delavstvo je za enakopravnost vseh ljudi v človeški družbi. Ta zahteva ni razredni boj, ampak naravni postulat vseh onih, ki v družbi niso enakopravni, zahteva po pravici.

V naši državi ima delavstvo že nekaj socialne in delavskovarstvene zakonodaje, ki pa še nikakor ne jamči enakopravnosti. Sedaj pa zahtevajo delodajalski krogi, da naj se še te delavske pravice in ustanove naravnost uničijo z brezvestnim poslabšanjem.

Gredo še dalje. V svojih predlogih za poslabšanje socialne zakonodaje zahtevajo, da naj se rudarjem, prometnim delavcem in nameščencem sploh prepove skovati svoje organizacije v obrambo socialnih interesov.

Delodajalci hočejo odrediti Delavskim zbornicam pravico, da sodelujejo pri sklepanju kolektivnih pogodb in predpisovati, kako naj bodo Delavske zbornice sestavljene in kaj naj delajo.

Poleg drugih sta to dve gorostasni zahtevi, ki jih postavlja razred podjetnikov proti razredu delojemalcev. Iz teh dveh zahtev že odseva razredno razpoloženje, ki hoče jemati delavstvu in nameščencem najelemenarnejše pravice.

Podjetniki hočejo dekreditirati s svojimi zahtevami javnim Delavskim zbornicam svoje paragrafe, da si so Delavske zbornice prav enak avtonomen faktor, kakor delodajalske zbornice, in jim s tem odvzeti možnost delovanja na socialnem polju in v delavskem varstvu.

To je izrečni razredni boj, ki ni v intencijah današnjega stanja. Proti takim nameram se mora vsakomur, ki nima polzeve krvi ali že ni živ mrlič, vzbujati odpor.

In sedaj naj bi naši delavci pristopili v neko »Federacijo jugoslovanskih strokovnih organizacij«, za katero so podjetniki požrtvovali že znatne vsote. Kdor le količkaj misli, bo vedel, da podjetniki ne bi podpirali kakšne akcije, ki bi nasprotovala njihovim zahtevam. Kakšne neki morajo biti strokovne organizacije, ki jim podjetniki nudijo svojo pomoč? Kaj mislite, delavci?

Britski imperij se poveča?

Anglijo naj veže z dominijoni gospodarstvo, ne pa kralj in vlada.

Angleška delavska vlada se bavi z načrtom, po katerem bi se lahko pridružile prostovoljno še druge države britskemu cesarstvu. Vlada je že imela razgovore o tem z nekaterimi državami. Predvsem bi bila ta gospodarska priključitev s carinsko unijo, ki bi se lahko združila finančno in pozneje tudi politično s cesarstvom, vendar s popolno samoupravo.

Taka država bi bila alianca držav, ki ima skupno samo »krono« in statut, sicer bi ostali pa posamezni deli države, to je, zveza na zunaj rahla, toda močnejša po interesih in demokraciji.

Taka zveza bi imela le malo centralizma, ozirom malo skupnih zadev.

Ali si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobite štiri lepe knjige.

Zveza balkanskih držav.

Konferenca mirovne lige v Atenah.

V Atenah se te dni vrši balkanska konferenca, ki se jo udeležujejo zastopniki Jugoslavije, Bolgarje, Romunije, Albanije, Grčije in Turčije po iniciativi Urada za mir. Ta konferenca ima namen, da preišče politične in gospodarske pogoje za sodelovanje držav na Balkanu.

Zveza balkanskih držav je že stara zahteva socialističnega gibanja, ker je za razvoj balkanskih narodov in za izboljšanje gospodarskih razmer in gospodarskega napredka to nujno potrebno. Enako važno je tudi dejstvo, da povzročajo balkanski spori neprestano vojno nevarnost, ker hočejo v teh sporih vedno posredovati imperialistične države, češ, da so njih interesi v nevarnosti. Balkanski narodi plemensko sicer niso celota, so pa po geografski legi gospodarska enota.

Tudi sedaj po vojni se neprestano vrše na Balkanu diplomatične akcije, ki otežkočujejo sporazum med balkanskimi državami. Vpliv Italije na Bolgarjo in Albanijo se na konferenci prav dobro čuti v pasivnosti obeh držav, ki ni v ničemer utemeljena.

Bolgarja in Albanija se danes čutita kot varovanki Italije, kar je pa zmotno. Italija hoče s svojo politiko preprečiti zvezo balkanskih držav. Z istim namenom neti Italija nezadovoljnost tudi na Madžarsko.

Resnica pa je prav nasprotna.

Ni pričakovati, da se Balkan zedini praktično na eni konferenci. — Ustvari pa lahko prvo podlago za gospodarsko sodelovanje, kateremu samobsebi sledi polagoma tudi politično sodelovanje in odpade s tem gospodarska in politična odvisnost od držav, ki to odvisnost izrabljajo v svoje imperialistične namene.

Predvsem morajo balkanske države skleniti med seboj korespondujoče pogodbe, urediti carinsko vprašanje, prometne zadeve in voditi sporazumno zunanjo politiko v okviru Društva narodov, kakor to želi tudi iniciator balkanske konference.

Balkanska konferenca je torej eden najvažnejših političnih dogodkov letošnjega leta. Od uspeha konference je odvisen mir na Balkanu in zdrav razvoj balkanskih narodov, ki so vedno trpeli pod krutostjo medsebojnih bojev in tujeja jerobstva.

Za balkansko zvezo

so se na konferenci izjavili delegati iz vseh balkanskih držav. Predsednik konference Papanastasiu je izjavil v nalogah bodoče balkanske zveze, da je ena izmed prvih nalog skrb za preprečenje vojne na Balkanu. Gospodarsko sodelovanje in pa solidarnost balkanskih držav bi omogočale tudi kulturno sožitje.

Delavska stranka zaupa angleški delavski vladi.

Ovacije Macdonaldu.

V pondeljek je pričel zborovati kongres angleške delavske stranke v Llandudnu v Walesu.

Predmet razprave je bila predvsem politika delavske vlade, ki je z ozirom na naraščajočo nezaposlenost, dalje na položaj v Indiji in splošne gospodarske krize, jako težak. Macdonald se je sam udeležil kongresa in razgovarjal z levičarji, zlasti z Osvaldom Mosleyjem, ki je na kongresu kljub temu najostreje napadal delavsko vlado, češ, da ni posvečala nezaposlenosti dovolj pozornosti. Naravno je, da delavska vlada ni mogla izpolniti vseh obljub, ker ima meščansko večino proti sebi. Mosley je sicer predlagal nezaupnico vladi, ki je bila po temeljiti razpravi zavrnjena. Za nezaupnico so glasovali delegati, ki zastopajo

334.000 članov; zaupnico je torej izreklo delavski vladi 1.803.000 na kongresu zastopanih članov delavske stranke.

Macdonald je v razgovorih in na razpravi poudarjal, da utegnejo napadi na delavsko vlado samo škodovati delavskim interesom.

Na kongresu so razpravljali o vseh važnih gospodarskih vprašanjih, zlasti o kmetijstvu in industriji. Poudariti je treba, da vlada v Angliji ne le v politiki nego tudi v industriji in kmetijstvu prav velika konservativnost, ki jo utegne odpraviti le vztrajno pozitivno delo, za katero niso ne konservativci in ne liberalci.

Inicijativa mora torej priti od delavske vlade ob podpori celotne delavske stranke.

Poljski grozi anarhija.

Daszynski predsedniku poljske republike.

Bivši predsednik poljskega parlamenta, socialni demokrat Ignaz Daszynski, je objavil poziv na predsednika republike, da naj prepreči katastrofo, ki je neizogibna, če se bo nadaljeval sedanji kurz.

Daszynski svari predsednika Moscickega, naglašja, da bo narod, ki tudi pri volitvah ne more izraziti svobodno svojega prepričanja zaradi strašnega terorja Pilsudskijevega režima krenil na nevarno pot, ki vodi v neizogibno katastrofo. Zgodovina poljskega naroda ima dovolj primerov, kam vodi tako ravnanje. Dolžnost predsednika je, da poseže vmes in napravi red.

Razumljiv je protest starega izkušene socialno-demokratskega par-

lamentarca v trenutku, ko Pilsudski zapira bivše poslance ter jim hoče natvezati veleizdajske namene, ki so popolnoma neutemeljeni, ker stoji vsa opozicija, zlasti pa socialna demokracija na stališču parlamentarne demokracije.

Poljski Pilsudskijev blok.

Razkol v kmečki stranki.

Blok za sodelovanje z vlado na Poljskem je objavil za volitve svojo kandidatno listo. Na prvem mestu so navedeni kandidati Pilsudski, Slavek in Zaleski.

V kmečki stranki, ki je bila v zvezi z opozicijo, je nastal spor. Podeželjski voditelji žele, podpirati pri volitvah vlado.

Zmaga socialnih demokratov na Finskem

Lapovci (fišisti) ostali v manjšini.

Volitve v finski parlament, kate-rega je vlada razpustila na pritisk Lapovcev, neke vrste fašistov, ki so zahtevali uveljavljenje izjemnih zakonov in spremembo ustave, da bi mogli pod pretvezo boja proti komunistom uveljaviti fašizem, so končale z zmago socialnih demokratov.

Rezultat volitev, ki so se vršile 1. in 2. oktobra je sledeči: Socialni demokrati 320.067 (prej 260.254), komunisti 10.200 (128.164), švedska stranka 111.282 (108.886), Lapovci 206.661 (248.762), liberalci 55.527 (53.301), konservativci (zavezniki Lapovcev) 176.846 (138.008).

Po sedaj dospelih poročilih se je število mandatov socialnih demokratov zvišalo od 59 v starem na 70 v novem parlamentu.

Rumunija dobi novo vlado.

Maniu odstopil — naslednik Minorescu.

Rumunski predsednik vlade Maniu je odstopil, ker se ni strinjal s kraljem. Mandat za sestavo nove vlade je dobil v sredo zunanji minister Minorescu. Sicer pa med kraljem in narodno kmečko stranko ni nasprotje. Vlada se v bistvu ne bo izpremenila. Maniu pa ne bo več v vladi.

Avstrijska fašistična korupcija.

Tajni fondii avstrijskih državnih železnic.

V procesu Strafella proti »Arbeiter Zeitung« so prišli na dan tudi tajni fondii uprave avstrijskih zveznih železnic, o katerih se je že dalj časa šušljalo, a se je zadeva spretno prikrivala. Že predlansko leto je »Arbeiter Zeitung« na to zadevo opozarjala. V letih 1926—27 je bila elektrifikacija železnic v najlepšem razvoju. Več alpskih železnic so preuredili na električni pogon. Nameravalo se je z elektrifikacijo nadaljevati, dokler ne bi bile avstrijske železnice elektrificirane. To pa se ni dopadlo nekim inozemskim premožnim družbam, ki so avstrijskim železnicam dobavljale premog, ker bi z elektrifikacijo izgubile dobrega odjemalca. Zato so posegle globoko v žep in so upravi avstrijskih železnic vsako leto izplačale milijonsko podkupnino. In elektrifikacija se je na mah ustavila, baje »rada tehničnih težkoč in nerentabilnosti.« S temi podkupninami je uprava ustanovila tajne fonde, iz katerih so si člani uprave po svoji uvidevnosti izplačevali razne renumercije, nagrade in podpore v višini do 80.000 šilingov. Dajali so podpore tudi raznim potriotom, t. je: fašističnim organizacijam.

Krščanski socialci sedaj hinavsko zavijajo oči, kot da niso o vsem tem nič vedeli in pravijo, da ravno zato potrebujejo Strafello, da bo pri železniški upravi odpravil tajne fonde. Tudi Heimwehr napoveduje boj tajnim fondom, socialistom pa očitajo, da, če so oni vedeli za tajne fonde, zakaj da jih niso odpravili. Avstrijska javnost se pa smeje in se jezi, ker pozna svoje ljudi. Socialisti so že davno zahtevali preiskavo v tej zadevi, pa se ni nič zgodilo, ker v upravi niso sedeli socialisti, ampak zaupniki meščanskih strank.

Krščansko-fašistična korupcija v boju proti avstrijskim železničarjem.

Dr. Strafella kljub vsemu imenovan generalnim ravnateljem avstrijskih zveznih železnic.

Zloglasni Strafella je krščanskim socialcem prirastel k srcu zlasti leta 1928., ob priliki štrajka graških cestnih železničarjev. Kot ravnatelj graških cestne železnice je takrat odpustil iz službe vse cestne železničarje in je s pomočjo štrajkbreherjev in heimwehrovcev vzdrževal delni cestno-železniški promet ter je s tem prisilil cestne železničarje, da so morali brez-pogojno kapitulirati pred njegovim brutalnim postopanjem. S tem je postal dr. Strafella junak dneva in največja nada reakcije. Kajti mislila si je, kar se mu je posrečilo pri graškem tramvaju, se mu bo posrečilo tudi pri avstrijskih zveznih železnicah, katerih nastavljenici so skoro vsi organizirani v svobodnih strokovnih organizacijah, ki so reakciji trn v peti. Razbite železničarske strokovne organizacije in vse železničarsko osebje spraviti pod vpliv in odvisnost Heimwehra in krščanske reakcije, je sedaj glavna naloga teh krogov. Zato mora na vsak način postati Strafella generalni ravnatelj vseh zveznih železnic, ker bo znal to najboljšo izvršiti.

Ko je lansko leto prevzel dr. Strafella kanclersko mesto, so mu med drugim stavili krščanski socialci tudi ta pogoj, da imenujejo dr. Strafella generalnim ravnateljem. Tekom časa so se pa pojavljali proti temu imenovanju razni pomisleki: predsedstvo zveznih železnic je smatralo, da ima Strafella premalo strokovnih sposobnosti, da bi znal voditi tako veliko podjetje, kajti državne železnice niso kak malenkosten tramvaj. Ščasom so se slišali tudi dvomi v njegovo poštenost in nesebičnost, zlasti še, ko je »Arbeiter Zeitung« objavila proti njemu cel niz raznih očitkov, ki so bili taki, da ni mogel iti molče preko njih, ne da bi se škodoval na časti. Bil je primoram, »Arbeiter Zeitung« tožiti.

Razprava, ki se je vršila prošlega meseca, je odkrila senzacionalne stvari. Za očitke direktnih goljufij je bil urednik »Arbeiter Zeitung« sicer obsojen na denarno kazen 5000 šilingov, za očitke nekorektnosti in nemoralnega postopanja je bil pa oproščen, ker se mu je posrečil dokaz resnice.

Strafella je namreč velik bogataš, ima razna industrijska podjetja, nebroj hiš in delnic. Kot funkcionar raznih javnih podjetij, je bil obenem kot zaseben industrijalec njih dobavitelj. V letih 1921—22, v časih največje inflacije in socialne bede, je pokupil v Avstriji in Nemčiji celo vrsto hiš in raznih objektov, ki jih je par let pozneje za visoke vsote prodajal, obenem pa si pridržal na važnejših objektih pravico opcije.

Kot ravnatelj graške cestne želez-

nice si je znal tekom let pridobiti večino njenih delnic, tako, da je bil obenem ravnatelj in najvišji delničar istega podjetja.

Dokazalo se mu je, da je ogoljufal državo in graško mestno občino za težke milijone s prikriževanjem svojega fakičnega premoženja in svojih dohodkov, da se je izognil s tem dohodninskemu davku. Na podlagi teh dokazov ni moglo sodišče drugega, kakor da je potrdilo njegovo nekorektnost in nepoštenost.

Po zdravih pojmi bi bil Strafella s tem likvidiran in nemogoč, in o njegovem imenovanju za generalnega ravnatelja bi ne smelo biti več govora. A avstrijski krščanski socialci imajo trdo kožo in se niso sramovali radi Strafelle, povzročiti vladno krizo.

Ker se je kancler dr. Schober na podlagi rezultata te sodne preiskave branil, imenovati Strafello generalnim ravnateljem, vsaj tako dolgo, dokler v tem ne odloči druga sodna inštanca, na katero sta obe stranki vložili priziv, se je podkancler Vaugoin postavil na justementno stališče: ali prejmeš Strafello kljub temu, ali pa odpovedo krščanski socialci sodelovanje v vladi.

Trgovinskemu ministru dr. Schustru kmečke stranke (Landbund), v katerega resor spadajo železnice, je bilo te predrznosti preveč in je kot pošten človek demisioniral. Nato je demisioniral tudi podkancler Vaugoin in je s tem prisilil celotni Schobrov kabinet k odstopu. Kako se je stvar pozneje razvila, je znano. Niti nemški nacionalci, niti Landbund ni hotel sodelovati pri taki umazani politiki, zato so krščanski socialci s pomočjo Heimwehra, pod kanclerstvom Vaugoina sestavili manjšinsko vlado, razpustili parlament in razpisali za 9. november nove volitve. Strafello so pa kljub vsemu imenovala generalnim ravnateljem in obenem dali dopust, dokler ne bo razprava v drugi inštan-ci končana.

Brüningove težave pri sestavi vlade.

Taktika socialnih demokratov.

Nemški fašisti zahtevajo, da morata odstopiti ministra dr. Curtius in dr. Wirth. Če se to zgodi, vstopijo sami v vlado, prej se pa sploh ne razgovarjajo. To težnjo podpira tudi nemška težka industrija. Velik del socialistov je proti vstopu v vlado. Da rešijo situacijo, bi se socialisti kvečjemu vzdržali glasovanja o nezaupnici, ki jo mislijo staviti komunisti. To bi storili zaradi tega, da preprečijo fašistični vpliv na vlado ali celo vstop fašistov v vlado.

Doma in po svetu.

Vzgoja. Vprašanje vzgoje je javen problem. V vzgojo ne spada samo telovadba, samo šport, gledališče itd., marveč cela vrsta drugih udejstevanj, ki jih država ne more prevzeti. Telesna vzgoja je sicer važen faktor v življenju vsakega naroda. In če govorimo danes o razorožitvi, bo organizacija za telesno vzgojo državi neka naprava, ki bo čuvala red in ohranila mir. S tega stališča bi imela telesna nega, če ohrani pravi značaj, pomen. Mnogo drugih udejstevovanj privatne inicijative pa država ne more prevzeti. To so zlasti društva za gojenje znanosti, umetnosti, družabnosti, stanovskih interesov, ker so vsa ta društva omejena na specifična zanimanja in interese, ki se z državnopolitičnimi ali upravnimi vprašanji ne bavijo, pa kljub temu tvorijo del javnega življenja, brez katerega razvoj ne bi mogel biti zdrav, ne bi bilo sploh napredka. Država ima nalogo, da izdela tozadevno zakonodajo in v tej zakonodaji mora dopuščati čim širše inicijativno in samoodgovorno udejstevovanje državljanov. Tak je zakon razvoja; duh človeški se hoče in mora svobodno udejstvovati.

Kdo je bil fašistični učitelj Sottosanti. V Vrhpolju v vipavski dolini je nekdo ustrelil fašističnega učitelja Sottosantija. Mož ni bil najboljši človek. Otroke je kaznoval, če so izpregovorili slovensko besedo. Šel je celo tako daleč, da je otrokom pljuval v usta in zahteval, da pojedo njegov tuberkulozni pljunek. Prebivalci so se pritoževali, a ni zaleglo nič. Zlorabljal je otroke tudi moralno. — Če je to resnično, potem umor ni političen, ampak povsem osebno maščevanje v neizbežni nevarnosti. Italijanski varnostni organi vrše neštete aretacije, češ, da je umor politična spletk protifašistične akcije.

Konkordat med Vatikanom in Jugoslavijo. Pogajanja med Vatikanom in Jugoslavijo so dospela do zaključnih pogajanj, ki se bodo izvršila v Rimu še ta teden.

Likvidacija premoženja Gospodarske poslovalnice. Ker se železničarji obračajo na nas, kakor tudi na razne funkcionarje železničarske organizacije z vprašanji, na kak način bi dobili kredit od direktorije za zidavo stanovanjskih hiš, sporočamo vsem, da je sicer že izdan zakon, po katerem se od premoženja prejšnje Gospodarske poslovalnice porabi poldrug milijon za zidavo sanatorija, dva milijona za dajanje hipotekarnih posojil za zidavo hiš, ostanek okrog osem milijonov pa bo tvoril poseben fond pri ljubljanski železniški direktoriji. Iz zneska dveh milijonov se bodo dajala železničarjem posojila po posebnem pravilniku, ki ga bo pred-

pisal prometni minister. Do danes ta pravilnik še ni izšel in zato prizadetim ne moremo dati navodila, kako in kam naj vlagajo prošnje. Čim bo pravilnik izšel, bomo navodila objavili v listu.

Opice. Puran in bik se razsrdita, če vidita rdeče sukno, klerikalci pa, če kaj slišijo o opicah in opičem sorodstvu s človekom. Gorje mu, kdor jim ne verjame, da je bog ustvaril človeka po svoji podobi, ne vedo pa kaj odgovoriti, če jih vprašaš, da naj povedo, zakaj potem niso vsi ljudje enako veliki, enakega obraza in enake polti, zakaj so eni slabiji, drugi zopet orjaki itd. V »Delavski politiki« smo dne 20. septembra priobčili vest o najdbi prastarega človeškega okostja nekje na Kitajskem, o katerem trdijo učenjaki, da ima zlasti lobanja več sorodnosti z lobanjami opic, iz katerih po mnenju učenjakov izhajajo potomci rumenega plemena. Ta notica je gospode pri katoliški akciji spravila iz ravnovesja in ker hočejo biti duhoviti, nas pozivajo, da naj povevmo, iz katere vrste opic izhajajo Evropejci, zlasti tisti, ki verujejo v socialnodemokratski katekizem. Za klerikalce vemo in trdimo z vso sigurnostjo, da predstavljajo najbolj degenerirani del potomstva opičjega rodu; ta odgovor pa naj za danes popolnoma zadostuje.

Vzgojne posledice smrtnih kazni. V Novem Sadu so pred kratkim obesili zopet nekega zločinca. Seveda nudi tak dogodek med prebivalstvom obilo snovi za dnevne govorice, ki so jih deležni tudi otroci. In zgodilo se je, da so se par dni po tem igrali na nekem dvorišču otroci rablje. Malega Filipa Webra so z vrvo obesili na drog za otepavanje preprog. Kmalu je bil ves modrikast v obrazu in otroci so ga sprševali, kedaj bo umrl. Ker ni dal več glasu od sebe, so se preplašili in zbežali. Samo eden je stekel povedat Filipovemu očetu, da se mu je fant obesil. Prestrašen oče je pritekkel in fanta snel. Posrečilo se je, da ga je s pomočjo bližnjega zdravnika zopet zbudil k življenju. Tudi kmečke kolone so za otroke večkrat usodepolne. Večkrat se je že zgodilo, da so se otroci igrali kolone in so pri tem zaklali svojega tovariša. Zato naj starši ne pripuščajo otrok k takim surovim prizorom in naj spričo njih ne govore o tem, kajti otroku se vsak nenavaden prizor vtisne globoko v spomin.

Sestanek velikega fašističnega sveta v Rimu. Politika italijanskega fašizma gre nekaj narobe. Grandi je bil pozvan iz Pariza, generalni tajnik fašistične stranke je moral

Tone Maček:

30

Ženin iz Amerike.

Menila je, da glasno kliče, a je bil samo šepet.

Tedaj pa je začutila na tilniku ostro bolečino, kakor da se ji je kdo dotaknil z razbeljenim železom. Zašumelo ji je v glavi, pred očmi je videla ognjene kroge, vse krog nje se je zazibalo in noge so ji vztrepetale. Padla je v blato kakor pokošena cvetlica. Iz velike daljave se ji je zdelo, da kliče znan glas:

»Tilka! Tilka!«

Nato se je vse pogreznilo nekam v temo in tišino.

Zadel jo je bil kamen, ki ga je zagnala prešerna nerazsodnost.

Mati in dninarica Ančka, sta po dolgem iskanju končno našli Tilkino sled. Povedali so jima, da je odšla z otroci po cesti proti Rečici. Iz radovednosti se jima je pridružilo še par vaščanov. Izza vogala zadnje hiše so videli ves prizor. Mati jo je vsa v skrbeh od daleč klicala. Tedaj pa je Tilka nenadoma zakrčila z rokami, padla in obležala. Ko je otročad videla prihajati ljudi, ki so grozili s pestmi, se je pustila v beg. Razprišili so se šolarji na vse strani, njih smeh

je umolknil, kakor bi odrezal. Dasi-ravno jih ni mogla doseči zaslužena kazen, so se takoj zavedli velike krivde, ki so jo storili. Odšli so s povešenimi glavami, njih srca je težil težak greh.

Onesveščeno Tilko so naložili na voz, poslan s slamo, in jo odpeljali domov v Zagaj. Bila je čez in čez pokrita z blatom, bose noge je imela okrvavljene. Mislili so, da se je zgrudila od onemoglosti, šele doma, ko jo je mati slekla in umila, je opazila malo rano na zatilku.

Vsa objokana je mati vila roke:

»Moj Bog, zakaj me tako izkušaš!«

Ni se odmaknila od hčerine postelje, kjer je ležala Tilka blede kot mrlič. Samo hropenje v prsih je pričalo, da še živi. Z zličko ji je vlivala v usta toplega mleka.

Ni še prišel njen konec. Drugo jutro je zopet odprla oči. Dolgo je zrla v strop, kakor da razmišlja. Potem pa je počasi okrenila glavo in se ozrla po sobi. Ko je mati opazila, da gleda, se je nagnila k nji:

»Ali bi kaj rada? Hočeš jesti? Malo juhe.«

Komaj vidno je odkimala:

»N—n.«

Mai je morala nastaviti uho k njenim ustom, da jo je razumela.

»Zakaj pa si včeraj odšla? Glej, zdaj se pa še bolj bolana.«

Komaj slišno je dahnila: »Tone. Ai je prišel Tone?«

»Do zdaj ga še ni bilo. Mogoče je šel še prej v Rečico k bratu. Bo že prišel. Do tedaj pa moraš ozdraveti. Malo juhe popij!«

Morala jo je pitati. Vse telo ji je odpovedalo. Ležala je nepremično, obraz je imela kakor iz voska, raz lic je izgnila zadnja sled rdečice. Ni se mogla niti odkakšljati več sama. Mati ji je morala venomer brisati usta.

Medtem je Nande v svoji meblirani sobici nekega popoldne sedel in pisal. Prejel je ravnokar poročilo od svojih domačih, kako je s Tilko; kako so jo pripeljali s Polzele in kako sedaj čakajo njenega konca. Bilo mu je težko, ali, že davno se je odpovedal nekdanjim mladostnim sanjam. To kar mu je Tilka nekdanj bila, mu sedaj ni mogla biti več, hotel je še samo, kolikor mogoče, olajšati njeno trpljenje. Pisal ji je zopet, kakor da ji piše s potovanja iz Amerike. Nahaja se že v Ljubljani, kjer ostane nekaj dni, da nakupi različnih potrebščin za njun bodoči dom. Še majhna razdalja

ju loči, in v nekoliko dneh ji bo stisnil roko.

Iz njegovih misli ga je vzbudil prijatelj Lojze, ki je s hrupom vstopil:

»Mrha filistrska! Glej, kak lep dan je znuaj, ti pa tičiš v tem brlogu kot puščavnik. Kmalu ti bodo začele gobe rasti po hrbtu! Ajdi! Greva v mestni park!«

»Tako, takoj! Čakaj, še naslov napišem in zapečatim.«

»Komu pa pišeš?« Lojze se je nagnil preko Nandetovih ramen in čital:

»Draga moja Tilka!«

»Fant! Zaljubljen? Od kedaj pa? Sem menil, da nimaš skrivnosti pred menoj? Pa mi o tako važni zadevi nič ne poveš? Ni lepo od tebe.«

»Ko bi ti vedel, bi se zijal,« je po kratkem molku odvrnil Nande.

»No, no. Sicer vem, da so vsi zaljubljeni sentimentalni, ali kakor se po domače reče, prifrknjeni, vendar ni treba, da bi mi še ti znorel.«

»Niso redki slučajji, da ljudje od ljubezni znorijo. Ti bom takoj povedal o takem slučaju. Veš, to je tista Tilka, o kateri sem ti nekoč še kot dijak pripovedoval. Ona je...«

In Nande je razložil Lojzetu celo povest o nesrečni ljubezni ubogega dekleta. Lojze je z zanimanjem poslušal.

odstopiti in Mussolini sam je moral oznanjati svetu, da želi in hoče mir ter da vodi miroljubno politiko. Sicer bo pa na dnevnem redu potrditev novega tajnika Giurattija, poročilo Grandija iz Zeneve in o francoskih pogajanjih ter zlasti razprava o gospodarskem položaju Italije. — Končno bo Mussolini ozmerjal svoje ljudi, da ga tako slabo razumejo.

Nova avstrijska vlada prav pridno pleni vse opozicijske časopise. — Ni čudno, zakaj se vsi listi zgražajo nad neresno kombinacijo manjšinske vlade in to boli prenapeteže, ko jim po otroško smešnih izjavah beže iz tabora vsi pravi idealni nacionalisti.

Dr. Schober kandidira v parlament. Dr. Schober bo nosilec kandidatne liste, ki jo bodo v prvi vrsti podpirali velenemci in kmetiška zveza pri volitvah v avstrijski zvezni svet. Mandatari pričakujejo, da ga bo volilo tudi drugo meščanstvo ter da dobi novi blok do 60 mandator, kar je pa jako neverjetno.

Knez Starhemberg je zopet govoril. V Poysdorfu je rekel gospod knez na shodu v nedeljo: »Ne prihaja mi na misel, da bi varoval parlamentarni sistem. — Gospod knez naj le nadaljuje v svoji domišljivosti. Upamo, da ga že te volitve izuče, da je fevdalizem nehal in da so avstrijski državljani demokratični republikanci.« Knez Starhemberg si menda domišlja, da živi v dobi, ko so Turki oblegali Dunaj.

Heimwehr grozi zopet s pohodom na Dunaj. V Grazu so imeli 6. oktobra Heimwehrovci velik shod, na katerem je izjavil Starhemberg, da bodo, če ne bo šlo drugače, iztrgali socijalistom Dunaj za enostavnim pohodom v prestolico, po vzgledu Mussolinija. Hočejo ustvariti fašistično državo, ki naj traja najmanj tisoč let(?). Svoj pohod na Dunaj bi radi napravili še pred volitvami. Po končanem shodu je prišlo do spopadov s socijalisti in je morala intervenirati policija. Drugi dan se je zglasila pri zveznem kanclerju Vaugoinu deputacija gospodarskih krogov in mu je izjavila svojo skrb radi alarmantnih izjav kneza Starhemberga. Kancler je gospodarske kroga pomiril. Tudi zunanji minister prelat dr. Seipel je ob priliki sprejema inozemskih diplomatov istim izjavil, da jamči za red med volitvami in za ustavni razvoj po volitvah. Z ozirom na njegovo politično intrigantstvo, tem izjavam ni dosti verjeti.

Schutzbund trden jez proti reakciji. Zadnje nedelje se je vršil v Dunajskem Novem mestu velik zlet Schutzbunda, katerega se je udeležilo 24.000 članov Schutzbunda. Dr. Renner je v svojem govoru naglašal, da bo delavstvo branilo demokracijo z istimi sredstvi, kakor se jih poslužuje reakcija, torej če treba, tudi s svojo krvjo.

Bethlen je šel v obisk v Angoro. Kakor poročajo listi iz Budimpešte, se je podal ministrski predsednik grof Bethlen na Turško, da vrne obisk zastopnika turške vlade v Budimpešti. Mogoče bo ob tej priliki g. grof proučil demokratične uvedbe Kemalove republike. Kajti sedaj se ne bo moglo več reči: ... kakor na Turškem, ampak kakor — na Madžarskem!

290.000 nezaposlenih nameščenec v Nemčiji. Na podlagi poročila strokovne zveze nameščenecv Nemčije, je v tem trenutku nič manj kot 270.000 nameščenecv nezaposlenih. K temu številu pa pride še 20.000 onih, ki niso uradno prijavljeni.

V Braziliji vstaja. V Braziliji je izbruhnila nova vstaja, kateri se je priključilo sedem zveznih držav. V državi Rio Grande do Sul so uporniki mobilizirali moške od 21. do 35. leta. Uporniki so se polastili uprav. Upor je izbruhnil tudi ob braziljsko-uragvajski meji v državi Santa Catarina. Vstašem se je pridružil del mornarice. Vstaši so se polastili že šestih provinc in zavzeli obe glavni mesti San Paulo in Rio de Janeiro. Pričakuje se, da bo v par dneh vsa Brazilija v njih rokah. Tudi na Kubi je proglašeno obsedno stanje. Vsa

Južna Amerika je zrevolucionirana. Gotovo pride nekoč na vrsto tudi Severna Amerika. Vlada je razglasila v upornih deželah obsedno stanje.

Sovjeti ojačujejo v Črnem morju svojo vojno monarico. Na poti skozi Dardanele v Črno morje, se nahaja 5 novih ruskih torpednih rušilcev. S temi bo štela sovjetska vojna mornarica v Črnem morju eno veliko križarko, 5 lahkih križark, 3 minonosce, 7 rušilcev in več ladij starejših tipov.

Ponesrečen angleški zrakoplov »R 101« je po vsem svetu zbudil pozornost. Pravega vzroka nesreče niso še definitivno dognali. Zrakoplov je bil polnjen z gorljivim plinom namesto s helijevim plinom, ko je oplazil ob hrib, se mu je zlomil obod. Na zrakoplovu so porabljali tudi nove težke motorje, ki so otežkočali polet. Mogoče je, da je motor predrl plašč in vnel plin, lahko pa je ob zaletu ob rebro hriba nastal kratki električni stik, ki je povzročil eksplozijo. Od žrtev so jih prepeljali dne 8. t. m. 47 v London in jih tam ob velikanski udeležbi prepeljali v westminstersko mrtvašnico ter jih položili na mrtvaški oder. Pogreb se je vršil včeraj popoldne, in sicer so bile krste prepeljane v Cardington ter pokopane v skupen grob.

Inseriranje v zagrebških časopisih.

V Mariboru se bo nahajal en teden naš zastopnik. Interesentje in trgovci se naprošajo, da se poslužijo telefonske številke 2056. Publicitas A. G. Zagreb.

Ljubljana.

Minister socijalne politike Preka se je mudil v četrtek v Ljubljani, kjer je obiskal nekaj bolnišnic in zavodov, med njimi tudi Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Iz Ljubljane se je odpeljal preko Lukovice v Celje in od tam v Zagreb.

Znanstvena predavanja. V letošnjem zimskem času bo priredila »Zveza delavskih žen in deklet za Slovenijo« v Ljubljani nekaj znanstvenih, zdravstvenih in kulturnih predavanj. Prvo predavanje bo prirejeno samo za ženske ter bo predavala zdravnica ga. dr. Finkova o temi »ženske bolezni«. Ker je važno za naše delavske žene in matere, da so o tem poučene, pozivljamo vse sodruge in sodruge, da svoje žene obveste, ter da se redno udeležujejo teh predavanj. Predavanja se bodo vršila vsako sredo ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Prvo predavanje je torej v sredo, dne 15. oktobra 1930.

Maribor.

Državni tožitelj se je pritožil. Kakor smo zadnjič poročali, je bil pisatelj Bratko Kreft pred okrožnim sodiščem v Mariboru minuli petek obsojen pogojno za dobo treh let na 6 mesecev zapora in Din 3600.— denarne globe radi žalitve kralja v romanu »Človek mrtvaških lobanj«. Radi iste stvari pa sta bila oproščena Josip Ošlak kot ravnatelj »Ljudske tiskarne«, kjer se je roman tiskal in Viktor Eržen kot urednik »Delavske politike«, v kateri je roman izhajal kot podlistek. Državni tožitelj pa je vložil sedaj proti tej sodbi priziv na višje deželno sodišče v Ljubljani radi prenizke kazni Bratka Krefta in radi oprostitev ostalih dveh obtožencev. Pritožbo je vložil baje prvi zastopnik Krefta radi previsoke kazni.

Zadeva železničarjev Zupanca, Čanžeka in tovarišev še ni končana. Kakor znano, so bili pri dvodnevni razpravi dne 5. in 6. septembra t. l. radi komunizma obtoženi železničarji Zupanc, Čanžek, Pšeničnik, Weingerl, Lekš in Rebernik ter brivec Novakovič, vsi iz Studencev pri Mariboru, oproščeni vsake krivde in kazni. Državni tožitelj pa je vložil proti te oprostitvi revizijo na Stol

Če lasje
divno dišijo

Cvetko Kristan:

Proti dovoljevanju blagovnih kreditov in za prodajo v gotovini.

Referat Vollratha Klepzigä. — Prihodnji kongres. — Zaključni govor predsednika. — Sprejem pri županu. — Koncert v Burggartnu.

Dunaj, 28. avgusta.

VI.

Danes se je vršila zadnja seja kongresa in to sedma. Na dnevnem redu je bila razprava o referatu Vollratha Klepzigä iz Hamburga o rohdalskem načelu: **Prodaja le za gotovino.** V svojem referatu je dokazoval, da se ima zahvaliti mednarodno konzumno-zadružno gibanje za svoj močan in zdrav razvoj v veliki meri baš brezpogojnemu spoštovanju in izvedbi načel postavljenih od rohdalskih pionirjev. Stremenje zadružnih konzumentov po hitrejšem razmahu in po večji gospodarski močovitosti konzumno-zadružne lastne produkcije in razdeljevanja blaga je imelo že od nekdaj velik uspeh. Opustitev načela o plačilu v gotovini vodi do oslavitve moči in do omejitve gospodarske svobode konzumno-zadružne preskrbe blaga. Čim več se konzumentske zadruge oddaljujejo v svojem delovanju od izvajanja načela plačila v gotovini, tem bolj se bližajo razvadam in običajem kapitalističnega gospodarskega načina. Zato naj se konzumne zadruge dovoljevanja kreditov izogibajo, katerega s pravim bistvom zadružnega gibanja ni mogoče spraviti v sklad, v vsaki obliki. Klepzigä je končal z besedami, da vsako dovoljevanje kreditov izpade za konzumenta neugodno. Poleg podražitve blaga vsled raznih posebnih dodatkov za obresti, komisijo in druge stroške, prihajajo v poštev še izguba gospodarske neodvisnosti in zadruge, ko oddajo blago na kredit, bodo izgubile predvsem gibalno svobodo in najvidnejši in najvabljivejši del svoje nakupne sile: vpliv plačila v gotovini na določitev in sestavo blagovnih cen. Vedeti je treba, da so vsi kreditni sistemi slabi ter da izposojati si ni dosti boljše kot prositi.

V debati je govoril prvi dr. Fanquet (Francija), ki sporoča, da je francoska delegacija vložila k temu vprašanju posebno resolucijo, ki priporoča, da konzumne zadruge ustanavljajo pomožne kreditne in hranilne zadruge v svrhu zadostitve kreditni potrebe. Ta resolucija naj bo dopolnilno referentove in naj nudi možnost, da se tam, kjer obstoja kreditna potreba, to tudi nudi. Te kreditne zadruge naj pa ne bodo banke po tipu Schulze-Delitzsche, nego zavod po sistemu razfalzovnk. Torej izločimo prodajo na kredit iz konzumnih zadrug in rešimo to vprašanje v denarnih. Lorenz (Hambur-Nemčija) je poročal, da sprejemajo vse nemške konzumne zadruge hranilne vloge, katerih stanje je znasalo koncem leta 1928 296 milijonov mark, koncem leta 1929 372 milijonov mark (5 milijard 600 milijonov Din!). Iz teh števil je razvidno, kako brezmejno zaupanje imajo člani v svojo lastno organizacijo, da ne nosijo hranilnih vlog v privatna kapitalistična podjetja ali občinske hranilnice, marveč jih dajejo za

lastno uporabo. Uporaba teh hranilnih vlog nudi konzumnim zadrugam veliko ugodnost, ker ne potrebujejo le-te iskati tujega in dragega denarja za pospeševanje svojih interesov. Ali večkrat pridejo v silo tudi naši člani. Za hranilne vloge imamo določila, kako se jih lahko dobiva nazaj, ali v najsrajnejših slučajih vrnemo potreben denar tudi brez odpovedi. Ustanovili smo za omiljenje bede članov tudi sklade za potrebo. Vsled vsega tega nam je nemogoče, da pritrđimo francoskemu predlogu in ne moremo svojim članom priporočati, da osnujejo posebne hranilne in posojilne zadruge. Teža naši člani ne potrebujejo. Vsled tega predlagamo izpremembo francoske resolucije. — Downie (Anglija) brani kreditne metode angleških zadrug. Oni kot dediči zadružnih pionirjev so odgovorni za ohranitev zadružnih načel in oni ne morejo sami zadružnega principa, da naj zadruge prebivalstvo dvignejo iz bede, kar tako odpraviti. Angleških zadrug medsebojni krediti dosega letno vsoto 250 milijonov ft. št., kar naj tudi pripomore, uresničiti osnovno misel kreditnih zadrug, da se dvigne uboge sloje prebivalstva iz bede. Malasits (Ogrska) naglašala, da prodajajo ogrske, od organiziranega delavstva ustanovljene konzumne zadruge, blago le za gotovino. To je skupno osem konzumnih društev, ki imajo 60.000 članov in letnega blagovnega prometa 4 milijone dolarjev. Pripomniti mora dalje, da ogrske zadruge od leta 1921 dalje ne smejo sprejemati nikakršnih hranilnih vlog več, in da navadimo naše sodruge hraniti ter da omogočimo zadrugam njih uspešno in koristno delo, smo bili prisiljeni, ustanoviti posebno delavsko banko. Kreditni vrag se ne da izgnati z dobro voljo Belzebuba Bathley (Anglija) govori v imenu treh londonskih organizacij, ki imajo tričetr milijona članov in prodajo letno blago za 20 milijonov pl. št. (5 in pol milijarde dinarjev). Prosi za odklonitev obeh resolucij. Zahteva v imenu Londona avtonomijo, bistveni del demokracije. Zato želi, da naj ne sprejema tak mednarodni kongres sklepov, ki bi tvorili težkoče za Angleže v praksi in ki bi mogli dovesti do trenj v angleškem zadružništvu. — Berodaewsky (Argentina). Teško je za uboga konzumenta, da si kupi za svoje stanovanje tudi le skromno pohištvo brez kredita. Zato je potreben kredit in tudi je najboljši, da izberemo najkomodnejši način tega kredita, t. j. direktni pri blagu. Ne priporočal bi ustanavljanje omenjenih posebnih zadrug za konzumente, ker ne bi živele dolgo. Način, da bi konzumenti v slučajni potrebi morali iskati kredit izven svoje konzumne zadruge, ni najboljši. K resoluciji predlagam dodatek »Z izjemo služajev, ki popolnoma opravčujejo dovoljenje kreditov.«

(Nadaljevanje sledi.)

sedmoroce v Zagrebu. Osumljenci, ki so bili od 13. marca t. l. do glavne razprave večinoma v preiskovalnem zaporu (Pšeničnik, Lekš in Rebernik) so bili že nekaj prej izpuščeni in že marca tudi odpuščeni iz službe, so še vedno na cesti brez kruha. Prosili so sicer za zopetni sprejem v

delavnico državne železnice, kjer so bili do 13. marca uslužbeni, a vodja delavnice jim je sporočil, da ima o tem odločati le generalna direkcija v Beogradu. Ta pa je že tudi poprej odgovorila, da jih ne more sprejeti nazaj. Žrtve konfidenta Ivana Pečnika se torej nahajajo v obžalovanja

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

vrednem stanju in je le želeli, da bi bila tudi zadeva pred Stolom sedmorige čim preje končana, da dobe nedolžne rodbine zopet svoje reditelje.

I. Delavska kolesarska zveza Jugoslavije, podružnica v Mariboru bo odslej obdržala odborove seje vsak torek in ne več ob četrtkih kot doslej.

Manufaktura, krzno, trenchcoati, Hubertus-plašči, usnjene suknje in pletenine. L. Ornik, Maribor, Koroska cesta 9. — Plačilne olajšave!

Celje.

Podružnica »Svobode« bo tudi letos obdržala svoje običajne plesne vaje, vsako nedeljo ob 20. uri v mali dvorani Celjskega doma v Celju. Začetek v nedeljo, dne 12. oktobra 1930. Vsi ljubitelji plesne umetnosti vljudno vabljeni.

Ruše.

Novo redukcije v tovarni za dušik. Tvarnica za dušik je zopet razglasila, da je prisiljena odpustiti nadaljnjih 40 delavcev, ker se bo karbidni obrat meseca decembra popolnoma ustavil ter se bo tudi za ostalo zaposleno delavstvo uvedlo 6urno delo. Podjetje pozivlja v svojem razglasu, da naj se taki, ki imajo lastno posestvo ali premoženje sami javijo in odidejo. Ker pa ni pričakovati, da bi se jih zadostno število javilo prostovoljno za odpust, bodo torej v najkrajšem času sledile nove redukcije delavstva. Kriza torej zahteva vedno več žrtev v delavskih vrstah.

Izredno nizke cene! Največja zaloga plošč! Popravila vseh instrumentov!

Tvojnica glasbil
MEINEL & HEROLD
Prodajalna: Trg Svobode
Maribor.

Veletrgovina igrač in galanterije F. König, Celje

USTANOVLJENO LETA 1885

Velika izbira otroških vozičkov, usnjenih izdelkov, kovčegov, ročnih torbic, gramofonov, radio material i. t. d. po najnižjih cenah.

VSE za pisarno
in za šolo!

Otvorila se je

NOVA TRGOVINA S PAPIRJEM

Ljudske tiskarne Maribor
na Slomškovem trgu 6

Vabimo vse, da poskusijo kupiti pri nas.
Jamčimo dobro blago in konkurenčne cene!

Vič-Glince.

Ljudski kino Vič-Glince predvaja v soboto 11. okt. ob 8. uri ter v nedeljo 12. oktobra ob 4., 6. in 8. uri zvečer monomentalno filmsko vedomelo po francoskem pisatelju Emile Zola-ju »L'argent« (denar). Film obravnava jedro propadajočega kapitalizma in njegove tvorice v meščanski družbi. Odlični igralci: Brigita Helm v glav. vlogi. — Priporočamo ogled tega filma.

Tržič.

Predlog za izpremembo železniškega reda ravnateljstvu. Naša prošnja ni več nova, ampak je mestni občinski urad mesta Tržič dobil nalogo od občinskega odbora že lansko leto, naj zaprosi za sicer neznan, pa vendar važno spremembo voznega reda in nam je še danes nerazumljivo, zakaj se direkcija temu upira. Ta sprememba ne dela nobenih težkoč, ne v prometnem kakor tudi ne v finančnem oziru. Treba je samo odrediti, da vlak odpelje zjutraj 31 minut poprej iz Tržiča, da bo imel zvezo v Kranj, za Ljubljano na vse strani. Če je bilo to v poletnem času mogoče, zakaj bi ne šlo tudi po zimi, občinstvu pa bi bilo s tem zelo ustrezno. Ta sprememba voznega reda bi nam omogočila, da bi tudi daljša potovanja v enem dnevu lahko opravili. Železniška uprava ne bi trpela škode, ampak bi imela od tega korist.

Književnost.

O filmu, filmskih igralcih in kinematografiji. V privatni založbi je izdal Franjo Aleš bogato s slikami opremljeno knjigo o filmu, filmskih igralcih in o kinematografiji. Vsebinska knjižica je prav zanimiva, ker podaja majhen pregled najboljših in najpopularnejših filmskih igralk in igralcev. Izdajatelj, ki je obenem tudi pisec te knjige, označuje veliki pomen sodobne kinematografije ter veliki kulturni vpliv filma na družbo. — Knjižica se naroča direktno pri založniku Franjo Alešu, Ljubljana-Glince. Cena Din 10.—.

Delavski šport.

S. K. »Svoboda«, rez. : A. S. K. »Primorje«, rez. 0 : 2 (0 : 0). Svoboda je poslala v boj juniorsko moštvo, ki je proti naaprotniku, pri katerem so nastopili igralci iz I. moštva, igralo s silnim elanom in navdušilo z lepo igro gledalce.

S. K. »Svoboda« I. : A. S. K. »Primorje« I. 0 : 9 (0 : 5). Rezultat ne odgovarja poteku igre, ker je Svoboda nudila odprto igro, kar pa je postalo zanjo usodepolno. Vrhutega je morala Svoboda kompletirati moštvo s 4 rezervami, ker so manjkali branilec Koser, half Boncelj in napadalec Mahovc in Šlamberger, ki so bili zadržani oz. blesirani. Taktično je moštvo Svobode zgrešilo že z omenjeno odprto igro in grajati moramo tudi napad, ki ni podpiral obrambo. Nekaj krivde na takem porazu nosi tudi vratar Erman, ki nas je že drugič neprijetno iznenadil. Svetovali bi Svobodi, da si stremi za I. moštvo mlajše moči, katere smo imeli prihko občudovati na dopoldanski tekmi Mislino, da bi bila taka zamenjava le v korist kluba. Sodnik g. Lepac iz Zagreba je bil sicer objektiven, a je vendar škodoval Svobodo v nekaj odločitvah. Še

nekaj besed o moštvu A. S. K. Primorja. Prvi nastop kluba v letošnjem prvenstvenem boju je prijetno iznenadil sportaše in publiko. Točno podajanje žoge, smiselne akcije nevarnega napada in skrajna požrtvovalnost moštva zasluži vso pohvalo.

V Celju je S. K. Olimp dobil igro proti drugoplasiranemu klubu S. K. Celje s 4 : 3 (3 : 2). — Tudi agilni S. K. Amater v Trbovljah je zopet odnesel prvenstvo nad stari rivalom S. K. Trbovlje z rezultatom 2 : 0 (1 : 0).

Plesne vaje S. K. Svobode v Ljubljani se vrše vsako soboto od 20. ure naprej v dvorani Del. zornice pod vodstvom prof. Trošta. Začetniki naj pridejo točno ob 20. uri.

Širite naš list!

*Kaži vedno
Tvoje lepe zobe*

in ohrani jih zdrave in biserno bele z dnevno uporabo skozi 40 let preizkušene zobne paste

Sargov

KALODONT

Lepši zobje

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK A. PRISTERNIK

ALEKSANDROVA CESTA 19

MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 19

Poletne majice za otroke komad od Din 11.— naprej
Veslaški joplči za gospode komad od Din 24.— naprej
Kopalne hlačke komad od Din 12.— naprej
Kopalne obleke komad od Din 35.— naprej
Kratke nogavice za otroke par od Din 6-50

**Bogata
izbrana
zaloga:**

Kratke nogavice za dame par od Din 10.— naprej
Kopalne čepce komad od Din 8.— naprej
Gumijasti kopalni pasovi komad od Din 6.— naprej
Sokolske majice komad od Din 20.— naprej
Nadalje velika zaloga čipk, vezenin, svileneh trakov, čevljev iz jadravine, sandal, kravat, srajc, ovratniki ov ženskih in moških nogavic i. t. d.

Warnerjeve ortopedične moderce

oblikovalce bokov (Hüftformer) svetovno znane znamke — samoprodaja: ULRICH naslednik

MARIJA SIEBER

trgovina rokavic in steznikov

Maribor, Glavni trg 14 preje Gosposka ul. 9.